

רותי שרון. "אנחנו משקיעים כל כך הרבה שעות בלהרוויח את הכסף, אבל כמה שעות אנחנו מקדישים למה לעשות איתו?"

כאלת בית

רותי שרון ממודיעין, מומחית לכלכלת המשפחה, לא מתרגשת מהמצב • כשברקע הדיונים על תקציב המדינה וגזירותיו, ובעוד פרשת "ריקי כהן מחדרה" עדיין מכה גלים, היא טוענת שבעזרת התנהלות כלכלית אחראית ותכנון לטווח ארוך, אפשר להילחם במינוס • מספקת צרור של עצות למשפחות מעמד הביניים לחשוב על הפנסיה

רותי בוסידין ✖ צילום: רונן כרם

מזל טוב, אתם מיליונרים. לפי רותי שרון, כלכלנית יועצת לכלכלת המשפחה, זהו, משפחה ממוצעת ביישראל מנהלת במהלך חייה כ-8 מיליון שקלים. תוסיפי עוד חסי' כונות ותגיעי בקלות ל-10 מיליון שקלים, שזה מחזור הכסף של משפחה ממוצעת."

עכשיו, ואמרת שרון, החוכמה היא לנהל את הכסף הזה בצורה אחראית. "בהתנהלות לא נכונה אנחנו וורקים לפח אלפי שקלים", היא מזהירה, ומבטיחה שבאמצעות כמה כללי ברזל ומעט תשומת לב, אפשר לצאת למלחמה במינוס.

משפחה מודרנית

שרון, תושבת מודיעין, נשואה ואמא לשי' לרבה, היא יועצת ומרצה לכלכלת המשפחה ותברה בוועד המנהל של איגוד היועצים לכלכלת המשפחה. "תמיד צחקו עלי ואמ' רו עלי שיש לי טבלאות אקסל עוד משנת 1995 כשהייתי רווקה", היא צוחקת כשהיא מסבירה מרדף החליטה לעסוק דווקא בענף הזה. "תמיד הייתי מחפשת פתרונות על הנושא כי הרגשתי שיש חוסר בתחום. אף אחד לא מדבר על כלכלת המשפחה ובחיים המודרניים, ואכן, בחיים המודרניים ניהול משק מש' פחתי הופך לדבר מורכב, ולפעמים נדמה שאפילו בלתי אפשרי. אבל כשברקע דיונים על גזרות תקציב 2014-2013, וכאשר דמויות כמו "ריקי כהן מחדרה" עולות לכור' תרות באדיבותו של שר האוצר החדש יאיר לפיד, טוענת שרון שאפשר להתמודד עם המצב בהצלחה.

לרבריה של שרון, משפחתה של "ריקי כהן", שמרוויחה כביכול 20 אלף שק' לים בחודש, אינה מייצגת את המשפחה

הממוצעת בישראל. ובכל זאת, גם עם הכני' סה נמוכה יותר אפשר להסתדר. "קודם כל, יש הבדל בין 20 אלף שקל ברוטו או נטו", היא אומרת. "אם מדברים על ברוטו אז משפחת כהן מרוויחה 14 אלף שקל נטו, בעוד שהמשפחה הממוצעת מרוויחה 12 אלף שקל נטו. בכלכלת משפחה אנחנו מדברים על הניטו. אנחנו קונים במכולת עם הנטו."

כולנו פנסיונרים

שרון, אישה חייכנית ונעימה, עובדת כא' מורד כיועצת וכמרצה על יסודות כלכלת המשפחה במסגרת גופים שונים. בשיחה עמה מתברר שהיא ניהנת בכישרון להסביר אפילו לבורה כמוני את יסודות הכלכלה המשפחתית. מדובר בתחום שהולך ותופס תאוצה ובקרב אף יחל קמפיין ממשלתי שמטרתו להנגיד את הציבור לכלכלת משפחה נכונה.

"אין ספק שיש פה פער מאוד גדול, יש המון דברים שצריך ללמוד אותם ולהבין איך לקבל החלטות, ולכן יש היום מהלך בכיוון הזה", היא אומרת. "בגלל שישראל הצטרפה למדינות הא-סי.די. היא מחויבת להכניס את כל הנושא של כלכלה פיננסית לא רק לבתי הספר אלא לציבור הרחב."

אחת המטרות של המהלך ההסברתי הזה נוגע לתחום הפנסיה. "בשנים האחרונות כל הנושא של ניהול הכספים ובעיקר הפ' נסיה עבר אלינו", מסבירה שרון. "היום רק אנחנו רואים לעצמנו ואם משפחה חושבת שהחלטה הכי קריטית זה הפנסיה, זאת הפצצה הבאה. אני רואה הרבה חוסר בתחום הזה, אנשים מאוד לא מודעים לזה. זה נחשב למשהו של 'הוקנים', קשה לנו להמייין את עצמנו בעוד שנה או בעוד 30 שנה, אז אנחנו אומרים 'היה בסדר', ולא יהיה בסדר אם לא נראג לכן. לכן, משרד האוצר הוציא לאח' רונה מסמך אסטרטגי שבו יש תוכנית רב שנתית של איך הולכים ללמוד את הציבור התנהלות פיננסית נכונה."

"כלכלת משפחה כוללת כמה דברים", מס' בירה שרון. "יש את ההיבט של איך לנהל את התקציב המשפחתי השנתי, או במילים אחרות איך לא להיות במינוס. המימד השני הוא זה של

"יש זוגות שעבורם הפגישה איתי היא הפעם הראשונה שהם יושבים ומתכננים קדימה. פתאום מדברים על דברים שאף פעם לא דיברו עליהם. זה עושה משהו מאוד חזק למשפחה"

המחאה החברתית. "אם נחכה שמישהו יפעל בשבילנו המצב לא יהיה טוב" | צילום: צביקה טישלר

"היום ההחלטה הכי קריטית היא בנוגע לפנסיה. זאת הפצצה הבאה, אנשים מאוד לא מודעים לזה. זה נחשב למשהו של זקנים"

החשיבה לטווח בינוני ארוך – מצד אחד איך נערכים להגשים יעדים כלכליים כמו בר מצווה לילד או נסיעה לחו"ל, ומצד שני איך מתמודדים עם סיכונים פיננסיים כמו אובדן הכנסה, גיל הפרי"ש, פיטורים, אובדן כושר עבודה ועוד. על זה אני מוסיפה את המימד ההתנהגותי. כלכלת משפחה זה לא מדע טהור. יכולות להיות משפחות עם אותו סט של נתונים אבל לכל אחת יש פתרון אחר כי עולם הייחוס שלהן שונה. למשל אחת חרדית ואחת חילונית. המשפחה החרדית חושבת איך הילדים ילמדו בישיבה והמ"שפחה אחרת תגיד שאוכל אורגני וחתימים יותר חשובים לה. יש סרדי עדיפויות ואי אפשר להתעלם מזה".

הכל דיבורים

שרון (46) גדלה ברעננה בבית דתי ולמדה כלכלה וסטטיסטיקה באוניברסיטה. אחרי שעבדה בתחום ההיי-טק ובקרו הון סיכון, החליטה לעשות שינוי. "באיוששו שלב הרגשתי צורך בשינוי", היא מספרת. "מה שאיך את זה היה הווריות. העולם הזה של כל-כלת המשפחה תמיד דיבר אלי. הרגשתי שיש חוסר בתחום כי באוניברסיטה אתה לומד כלכלה במאקרו ובמיקרו, אבל אף אחד לא מדבר על כלכלת המ"שפחה. חיפשתי כל מיני ספרים בנושא ובדיקת נפתח קורס בנושא ונורא יתר להבתי. התאומים היו בני פחות משנה ואני נשאבתי לעולם הזה. ישבתי בלי" לות והייתי פותרת תרגילים. היום אני מייעצת, ראיתי מאות משפחות ולאט לאט התחלתי גם לתת סדנאות והר"צאות".

לדברי שרון, לעתים הפגישות אצלה

יאר לפיד. עורך תרומות | צילום: ????????

הן הפעם הראשונה שבה בני וג יוש"ים ומדברים על הנושאים הכלכליים. "יש ווגות שנושאים 14 שנה", מספרת שרון. "זאת עבורם הפעם הראשונה שהם יושבים לדבר על הדברים, פעם ראשונה שיושבים ומתכננים קריימה. פתאום מדברים על דברים שאף פעם לא דיברו עליהם. זה עושה משהו מאוד חזק למשפחה. זה לא תהליך פשוט אבל כדאי לעשות אותו. אנחנו משקיעים כל כך הרבה שעות בלהרוויח את הכסף אבל כמה שעות אנחנו מקדישים למה לעשות עם הכסף הזה?".

למה כל כך חשוב ללמד אנשים בלי בלת משפחה?

"כי אנחנו מבוכים הרבה כסף אפי" לו בלי לרעת, וכי היינו יכולים לחיות חיים הרבה יותר שלווים. הרבה תגובות שאני מקבלת ממשפחות הן שהן חיות בחוסר ודאות ובחוסר שליטה. היום אתה בפלוס ומחר אתה במינוס. זה מכניס המון מתח בין בני וג ועל ידי זה שנו"שים תכנן ומנהלים את הדברים אפשר במקום לזרום עם הדברים, לשלוט על הדברים. כשאתה מתכנן אתה רואה את רמת המינה הגדולה יותר קל לך לוותר על דברים מסוימים כי אתה רואה את המ"טרה הגדולה יותר".

מה תהליך שעוברת משפחה שמ"גיעה אליך?

"בתחלה בדרך כלל הם אומרים אנחנו מרוויחים בסדר אבל בכל זאת לא מסתדרים, ולא יודעים איפה לשים את האצבע על הבעיה. הם מתארים מה קורה ואני מתכננת שלוש פגישות, כשכל פגישה אורכת שלוש שעות. לפני כל פגישה יש עבודת הכנה. אני מקבלת מהם להבין טבלת הוצאות ולעשות ממוצע של כמה הם מוציאים בחודש. אחר כך אנחנו נפגשים ועו"שים מיפוי פיננסי רשמי כדי להבין מה קורה, להבין את הסיפור שמאחר רי המספרים, כי לכל משפחה יש את הסיפור שלה. חשוב להבין שזה לא רק טיפול באובדן רפט. הרבה פעמים יש הרבה דילמות כלכליות – לשרד דור, לעבור מלהיות שכיר לעצמאי, כל מיני צמתים בחיים שאני רוצה לדעת איך לעשות אותם הכי טוב. לאנשים הרבה פעמים אין מושג איך לארגן את כל אחרי שהיא עושה סדר בכלגו, שרון מספקת למשפחה את תמונת המצב.

צילום: טל שחר

עשרת הדיברות

מבחר מהעצות של רוטי שרון לניהול כלכלי אחראי

1 עושים סדר בניירת: איפה נמצאת הניירת הפיננסית בבית שלכם? האם גם אתם לא פור"תחים בכלל את המעטפות מחברות הביטוח והכול נמצא בערימה במגירה בשירה? הבלא"גן הזה יכול לעלות לכם כסף, והרבה כסף.

2 חוסכים בעלויות המזון: ההוצאה על מזון ומכולת היא אחת ההוצאות הגבוהות במשפ"חות רבות. החלטה על התייעלות בסעיף הזה עשויה לחסוך לנו לפחות כמה מאות שקלים בחודש ואלפי שקלים בשנה.

3 הכינו רשימה מראש: הכינו תמיד רשימת קניות מראש והיצמדו אליה. שימו את הר"שימה במקום מרכזי בבית, והרגילו את כל בני הבית לרשום בה פריטים שנגמרו. לפני היציאה לקניות, בדקו את המרפס במזווה, הארונות והמקרר והשלימו פריטים שעומדים להיגמר או חסרים.

4 השוו מחירים בין הסופרמרקטים: ההב"דלים במחירים בין סופרמרקטים יכולים להגיע למאות שקלים בחודש, ולכן ביצוע השוואה מומלץ. כיום קיימים אתרים שונים באינטרנט, המאפשרים לכם להגדיר פעם אחת את סל המוצרים השבועי שלכם ולבצע השוואה בין סופרמרקטים שונים.

5 הגדירו תקציב חודשי ושבועי, רצוי במ"זמן: החליטו מהו התקציב החודשי שלכם לקניות. החלטתם? עכשיו תחלקו ל-4.2 וכך תקבלו את התקציב השבועי. השתמשו במוז"מן והשאירו את כרטיס האשראי בבית.

6 קנו "יד שניה": זה גם זול יותר וגם ירוק יותר.

7 היוורו מהלוואות: אם אפשר להגדיל את ההכנסות או מה טוב, ואם לא או הייבים לצמצם את ההוצאות. בשום פנים ואופן לא להיכנס לסחרור של הלוואות כי משם הדרך לפשיטת רגל מאוד קצרה.

8 לא חייבים לקנות דירה: התפיסה הזאת שלכל אחר חייבת להיות רירה בעולותו בעייתית מבחינה כלכלית טהורה. אפילו מנכ"ל פייסבוק מארק צוקרברג גר בשכירות. צריך ואפשר לשנות את התפיסה הבסיסית הזו.

9 לא קונים בתשלומים: אין שום הגיון לק"נות בתשלומים. בדרך כלל סל הקניות חור"דשי שלנו רומה מדי חודש כך שאם נראה חלק מהתשלום, עדיין נצטרך לשלם אותו. רק אם המוצר או השירות משמשים אותנו לתקופה ארוכה יש הגיון בפריסה לתשלומים, למשל ביטוח רכב או מנוי למכון כושר.

10 העדיפו רכישה במוזמן תמורת הנחה: במקרים רבים ספקים ונותני שירותים יתנו לכם הנחה על תשלום במוזמן. אם יש לכם את הכסף העדיפו לשלם את הכול מראש.